

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden November' 5-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' *Chatcaubriand'* megemérettetésére nézve, ki nek ily titulusú könyve: *De la Monarchie selon la Charte*, mostanság ily sok beszédre és irkálásra adott alkalmatosságot, ilyen megjegyzések jöttek ki egy Frantzia levelben: —“

„Vice-Gróf *Chatcaubriand Augustus Ferentz*, *Malsherbésnek* egy testvére fia. A' Revolúciónak elkezdődésekor Frantzia Országból kivándorolván, Északi Amerikábament. Onnét való visszajörete után 1799-ben az Austriaiak által elfogattatott, de nem soká ismét szabadon bocsátatott, 's Angliába meuvén ott egy könyvet irt a' régi és új Revolúzióknak egymáshoz való hasonlatosságokról, 's azután egy más munkának kidolgozásához fogott ilyen titulus alatt: *Génie du Christianisme* (a' Kereszténység' Géolusa), de nem adta ki, mint hogy gondolatait megváltoztatván eltökélte magában, hogy másképpen fogja kidolgozni, 's azután fogja kiadni. Ekkor vissza tért Frantzia országba, minthogy már ez ekkor, a' 18-dik Brumairi Revolúciónak erejeszerént megeshetett. *Fontanes*, *Laharpe*, és több más tudósok nem soká jó esmérősseivé lettek. Némelly zikkelyek, mellyeket ő a' Párisi Merkuriusban kiadott, némellyek által nagyon ditsértettek, mások által nagyon gyaláztattak. Kardinalis Fesch őtet, 1803-ban *Romába* küldötte mint Frantzia Nagy Követségi Titoknokot, de a' hol

nem sokaig maradván *Wallis* tartományába küldetett Követnek, hanem részint politikai részint vallási tekintetekből egy esztendőmúlva erről is lemondott, 's ismét tsak könyvek' irásával foglalatoskodott. Ekkor készítette az *Attaláját* is. Fennhéjjázó, gyakran napkeleti szárnyakon rebdeső írása módja által nagyon szembetünt. *Chenier'* helyébe 1811-ben a' Nemzeti Institutum' tagjává nevezetett. *Bonaparténak* magasztalója volt, kiről azt irta *Attalájának* Olóbeszédében, hogy az az ember légyen, kit az isteni gondviselés, minekutánna a' bűntetésekre már réá únt volna, a' megengesztelődésnek jeleül küldötte volna el a' világra. Mikor *Bonaparte* 1814-ben megbukott, éppen Párisban lévén, a' *Bourbon'* háznak ditséretére, adott ki egy könyvet. *Bonaparténak* 1815-ben történt visszajövetele által, másod versben kéntelenítettelt ávozni hazájából, 's a' Királlyal *Parizsba* meuvén, ott újságot adott ki *Monitor* nevezet alatt, 's nem soká azután Státusministerséget, Pári méltoságot, 's egyebeket kapott.

Mint látszik mind azok az eddig keringett hírek fundamentum nélkül valók voltak, mellyek által az erőssítettelt, hogy *Orleans* Frantzia Királyi Hertzeg *Angliát*, a' hol darab időtől fogva vette lakását, mostanság oda fogná hagyni; nem régen ismét összepakolták sok házi butorjait az úgy nevezett *Palais Royalban*, hogy Angliába által vigyék.

Oktober' 17-dikén megégettek küin a' Párisi közönség előtt egy ládát minden

benne lévő vagyonnal egygyütt. A benne lévő holmi, három színi pántlikatsukrokból, Császári Saszínerekből 's egyéb effélékből állott. A' ladát *Chaput* nevű Mőjárnál találták meg, a' ki ezért hivatalától megfosztatott.

Annak a' *Monier* nevű Exinsziner tisztnek, ki a' *Vincennesi* öszszeesküvésért halálra ítéltetett vala, Október' 21-dikén kellett volna megölettetni *Párisban*. Már minden alkotmányzó kézületék megtétetve valának. A' nevezett nagyon reggeli 9 órakor átviteltett a' *Bicetre* nevű fogházból a' *Conciergerie* nevűbe. Nem tudván, hogy már az *Apellatorium* megerősítette a' halálos ítéletet, azt gondolta a' bűnös, hogy csak azért vittek által a' *Conciergerie*-be, hogy még egyszeri kérdezés alá akarják vonni, és semmi felelmet nem mutatot. De bezzeg megijedett szegény délutáni két óraker, mikor tudtára adta a' tömléztartó, hogy még az nap' meg fogják ölni, 's midőn látta, hogy papot is vitt halálra való készítettése végett. *Monier* egy ideig a' pappal beszélgetvén, midőn már megölettetésének órája csak nem elfőzélített volna, jelentette, hogy neki még további nyilatkoztatásai volnának, ha meghalgatják. Ezen jelentésre hozzá küldötték az ítélszéknek *Dupaty* nevű tagját, a' ki 5 $\frac{1}{2}$ fél óráig maradván ott, felírta a' mit a' bűnös mondott, melly után félóra múlva olyan parantsolat érkezett a' Fő Cancellariustól, hogy a' *Monier* megölettetése elhalasztatik.

Nagy Britannia.

Londonnak *Southwark* nevű részében, melly egy mező város, Október' 17-dikén gyűlést tartottak a' lakosok 's a' választó emberek a' magok *Leives* nevű Bírójoknak kívánságára, a' melyben, mint mondattatott, a' jelenlévő inségről 's ennek elhárítatásáról kellett volna tanácskoznok. *Hart* nevű tag egy felette zábolátlan beszédnek előre való botsátása után, külbülbümb jóvállásokat terjesztett meg-

erössítés végett a' gyűlés' eleibe, mellyék között az elsőben ezeket mondotta: — "Az ország inségének eredeti okozói a' felettebb nagy taksák, mellyek ismét a' közönséges penzeknek haszonnélkül való és igazságtalan hadakozásoknak folytatására tékozlattatva lett fordítottatásból következnek a' melly hadakozások egyedül csak abból az okból nyujtattattak ily sokáig, hogy a' *Bourbonok*' familiája *Frantzia* Országnak thronusára helyheztetethessék. — A' több jóvállások mérges és nagyon illetlen kifejezésekkel illetik a' *Congressus*' munkáit, valamint átaljában a' *Britanniai* Országlószeknek 's a' *Ministereknék* magokviselteiket. Ugyan ezen jóvállásokban kívántatnak továbbá, hogy a' *Parlamentum* reformáltassék, hogy az 'armádá' kevesítettessék, hogy a' *Sine-Cura* hivatalok töröltessenek el, 's hogy a' dézmát lehessen megváltani, 's több effélék. Ezen jóvállásoknak utolsó zikkelyében a' van befoglaltatva, hogy a' gyűlés mind ezekből a' jóvállásokból egy kérő levelet készítettvén, küldje azt a' *Soutwarki* Bíró, és ugyan ezen mező városnak a' *Parlamentumban* lévő *Calvert* nevű képviselője által a' *Régens Princz*' eleibe az első audientzián. Némelly beszédek után, mellyekben *Nagy Britannianak*, *Frantziaországnak*, sőt *Európa*' más részeinek minden betsületet érdemlő intézeteinek leghevesebb oltsárlására kibotsátkoztak a' beszéllők, mind ezek a' jóvállások megerössítették. A' legvákmerőbb, és legalatsonyabb beszéllők, kik a' *Nagy Britanniai* és *Frantzia* országi Királyi Házak ellen kibotsátkoztak, voltak, *Holl*, *Kemmis* és *Schultz* zenevűek. — A' *Lodon*i újságok között egyik, melynek írói eszesebb emberek, hogy sem az effélékre való kibotsátkozást helybehagnák, ezekre ilyen jegyzést teszen: —

„Az Anglus nép, úgy mond, öszsze gyülekezik, 's van is jussa arra, hogy jöltévő tárgyakra nézve öszszegyülekezzék; hasonló törvényes módon öszszegyüleke-

zik bizonyos politikai tárgyakra nézve is, milyenek a választások' dolga, kérés leveleknek készítése: hanem a' mi az a félegyülésekkel, mellyeknek a' jótéviségére való ezézésnek álortzája alatt, politikai tüzeskedésnek felgerjesztésére van a' ezézés, már az e'féle öszszegyülekezésekre nézve mi úgy itélünk, hogy ezekeránt különös vigyázással kellene lennünk. Ha e'féle gyülések tartatnak, a' mi itéletünk szerint ilyenkor böltsen és okosan tselekednének a' közönségnek tiszteletesebb tagjai, ha ők is megjelenének ezen gyülésekben, nem azért, hogy azon tsalárdságban, melly a' beszéllőknek szájokból kifoly, részesüljenek, hanem azért, hogy ezeknek tsalárdságaikat megozáfoljni iparkodjanak. Láttunk mi itt az egész Frantzia Revólúciónak ideje alatt oly embereket, kik a' gyilkolásnak, ragadozásnak, és istentagatlánság elömenetelesülését, tsúfolódó gyönyörködéssel szemlélték, 's ennek a' systemának nagy mozgatóját imádták. Ezen emberek, kik a' magok' hálványoknak semmivé való tétetése által magokat is semmivétetve 's megaláztatva lenni szemlélik, most már a' Bourbonok ellen bortsátják ki: a' magok mérgeket, egyedül tsak azért, hogy most ezen Familiát látják azon thrónuson ülni, a' mellyen egykor Bonaparte ült vala."

A' Nottinghami tudósítások szerint az ezen vidéken lévő makrantzoskodó munkások, még meg nem szünték folytatni a' magok gonoszságaikat, és hogy egy időtől fogva még bátrabb vakmerőséggel viselik magokat. Azon Biztosságnak, mellyet a' magok kormányozójává tettek, 's a' melly már most az ő mozdulásait, vagy próbatételeiket igazgatja, parantsolatjára, Oktober' 12-dikén, valámi százan, Nottinghamtól hat mérföldnyire lévő Lambley nevű faluba bérontottak, 's 36 mivhelyeket, a' mellyek két, egy társaságba állott Fábrikásoknak tulajdonaik voltak, öszszetörték, tsak azért, hogy ezen tulajdonosok valámi olyant szollottak, a' mi ezen Biz-

tosságnak nem tettett. Az említett 100 emberek a' faluba bémenvén, kevés idő alatt véghez vitték a' reájok bizatott munkát; mind öszszetörték a' mivhelyeket. Az öltá, hogy a' törtéot, meghivattattak a' nevezett falunak lakosai, hogy puskát szerezzenek magoknak: a' belső dolgokra ügyelő Státustitoknok-Minister pedig, sietve rendeléseket tett a' bünösöknek megfogattatásokra 's megbüntettésekre.

Méltó boszszankadással beszéll a' Londoni Kurir is ezen nyúghatatlankodásokról: — „Az Országlószék, úgy mond, minden eszközöket előveszen a' Státus' költségeinek lejjebb szállíttathatására: de méltó neheztelessel szemléli másfélől a' községek minden tiszti karokra, minden kassákra kibotsátkozó apróságos vizsgálódását, controllirozását, mellynek fundamentumát a' oroszúl magyarázott *himéllésekben*, *gazdálkodásokban* lehet keresni, melly szókat most a' Demagogusok minden szegleteken hangoztatják. Egy Nagy Státusnak szükség jól fizetni a' maga szolgálait; szüksége van neki arra, hogy némely nagy költségeket tegyen. A' Demagogia' útján leg kevesebb javítások tétetődhetnének. A' Demagogusoktól, tsak ezeket a' szókat lehet hallani: Törlődjenek el a' Sine-Curák! Szállíttassanak-e a' fizetések! Kissebbíttessenek a' nemzeti adóságok, a' taksák! Az armáda tétetődjék a' régi lábra! A' hajós seregről nem is emlékeznek, azért, hogy ez tsak a' tengereken szolgál: a' szárazon való armáda ellenben szálla az ő szemekben; azért, hogy az öszszesereglő embereket széllyel kergeti, 's a' nyúghatatlanságnak gerjesztőt a' rendnek megtartására igazítja. Ezen nyúghatatlanok most egy új eszközhöz nyultak. A' szegényeknek tsak az ő szegénységeiket emlegetik, a' helyet hogy jó tétemenyek által segítenék őket; a' helyet hogy segédelemadás által boldogítanák, meg szerentsetlenbökké teszik őket; még azt sem akarják megengedni, hogy a' mások' könyörültelessége felindítódjék a' szegények eránt.

Miert? azért, mert ezek a 'nép' barátjai csak arra céloznak, hogy az Ország' minden szenvedéseinek az Országlószéket tegyék okává, éppen mint ha mind ezek a szenvedések nem a rendkívül mostoha esztendőnek és nem egy 25 esztendőig tartott hadakozásnak következményei volnának. Meg kell ezeknek orvosoltatni és ezek meg is orvosoltatnak, de nem felingerlés nem felbosszantás, hanem az Országlószéknek böltsége 's gondoskodása által. Ha a' Ministerek számadással tartoznak, nem szűkséges-e időt és eszközöket engednünk nekik, hogy megfelelhessenek tartozásuknak? — "De (így folytatja szavait a' Londoni Kurir), mi okon botosátkozunk mi ily mélyen belé ezen dologba? miért bajlódunk mi ezzel ily nagyon? — Azért, mivelhogy az az oly titkon mint munkásan tsúszó, az Anglus népnek megtántorítottására, 's annak lángbaborítottására czélzó út mód, nem titok többé; mivelhogy egy közép-pont áll fenn, melyből minden széllyelrepdeső irások, pamphletok, és meghívások kijónek, 's azután az egész országban kiterjesztetnek. Ezen égéskialtozóknak czéljok az, hogy az alsó rendű emberekkel azt hitessék-el, hogy minden más rendűek az ő ellenségeik. Széllyel hordozzák ezen irásokat *Lancasterben, Jorkshíreben*, 's az Északi Angliának több Grófságaiban. Nékünk is előtünk fekszik ezen szempillantásban egy ilyen irás; nagyon tsapodár methodista beszéddel készült, de annyival alkalmasabb a' tudatlanok' érzékenységének felingerlésére. Egygyiknek ezen irások között ez a' titulussa: *A' néphez intézett szavak*. Itt vannak belőlle némely igék: — 1) Ezen a' földön, a' hol hajdan egy egészséges, jól élő, jó ruhás, jól tanított, derék nép virágozott, most, néhány rendűeknek megbántó luxusa 's némely kevesebb számuaknak tsúfolódó bősége mellett, egy éhelhaló skéléthez (tsont emberhez) hasonlító, az éhség miatt meghaló, rongyal fedett, tudatlan, rabszolgai, el-

nyomatott, széllyeltsúszómászó teremtetés lakik. — 2) Ti égygyesülve a' földnek sava, meghasonlva a' legkeservesebb szegénységnek üres polyvája vagytok; jusson eszetekbe az első methodista kápolna; néhány, hetenként öszszegyűjtetett kis pénzékből álló gyűjteménynek segedelme és egyéb apró ajándékok által épült-fel ez. Melly sok jót vihettek ti véghez égygyesített iparkodástok által a' ti jó ügyetek mellett! — 3) A' *Birminghami* gazdag manufaktúristák gyilkosoknak, gonoszoknak, nem embereknek, és azoknak nevezetnek, kik az atyának a' maga 'familiája' kebelében az ő menyországát, 's a' gyermekeknek az ő kedves attyok' oltamazását elragadták."

„Némely ember (így végzi szavait az említett Kurir) neveti az e'féle fennbéjjázó deklamáziókat: de mi nem nevetjük; mert ha szintén nyughatatlanságot nem gerjesztenek is ezek a' nép közt, mint a' minap *Elyben*. csak ugyan gondolkodóvá, szerentsétlenné, igassagtalanná, és zúgolódóvá tehetik őket. Még London' utzainak szegletein is lehet, nagy betűkkel nyomtatva ezeket olvasni: „Néhány kérdések a' *Kékekhez* (Érti a' *Torys* vagy Ministeri részt, a' *Strimflikötő Rendnek* kék pántlikájára nézve): Ki tselekedte, hogy ezen országnak dolgos lakosai, most máj meg-halnak az éhség miatt? A' *Kékek*. Ki tart a' maga' számára egy pár száz bajonétokat a' szegény embernek ledőföltetésére, hogy az éhségért és meztelenségért panaszoikodik? A' *Kékek*. Ki bánik 5 millió Irlándusokkal úgy, mint rabszolgákkal? A' *Kékek*. — Ki vitte-fel a' nemzeti adosság' interestét 15 millióról 60 millióra? A' *Kékek*."

Német Ország.

Fényes pompával tartotta a' *Bavariai Királyi Udvar*, a' *Austriai Császári és Királyi Felségének Karolina Augustával Bavariai Kir. Hertzegaszszonyal való öszszeházasodásának menyegzői solennitássait Oktober' 29-dikén estveli 7-tedfél órakor: —*

Az Udvarnál ezen órára mind azok a Nagyk, kiknek az Udvarhoz bemenetelek lehet, összehívattatván, ekkor a Cs. K. nagy és Fő rangú Követ *Schwartzenberg Josef* ő Hertzege elhozta ő Bavariai Királyi koronaörökös Hertzegejét, hogy ezen menyegzői soleunitásban ő Austriai Cs. K. Felségének képét viselje, a' kik is megérkezven, jelentette az Udvari Fő Czeremoniamester Király ő Felségének hogy már a' papság is készen várja az oltár eleibe ő Felsegeket. Ebezképpetszép rendel megindult a' fényes gyülekezést a' Királyi nagy palotából az udvari templomba, itt kiki leült a' kirendelt helyekre, 's az oltári ájtatosságok elkezdődtek. Királyné ő Felsege, ki a' menyasszonyt a' templomba bevézte, itt az karjai között elbócsátotta, 's a' Koronaörökösnek által adván, ez azt az Oltár' eleibe vezette. — A' Püspök, ki az összedást a' Romai Catholica anyaszentégyház rendtartásai szerint véghez vitte, a' Házassági gyűröket, mellyek egy tsészére tétetve valának megszentelte. A' Felseges menyasszony pedig a' Császár és Király ő Felségének mint férjének határozott gyűrüt az oltári ájtatosságoknak végződése után ismét magához vette, hogy azt ő Cs. Felségének maga személyesen adja által. Azután következtek a' *Te. Daumnak* elénkeltetése, az Udvari muzsikálások, az ágyuknak 's piaton álló katonaságnak háromversbéli salvelővéseik, az Austriai és Bavariai Monarkháknak 's népeiknek ily boldog és belső összsetsatoltatódásoknak jelentésére. — Továbbá következett a' Püspök urnak a' jelenvalókra való áldásmondása, melly után vissza sétált a' Királyi fényes gyülekezést a' Udvari templomból ismét az Udvari palotába ugyan azon rendel, mellyel ebből a' templomba besétált vala. Az a' szála, melybe most besétált a' fényes gyülekezést, a' Királyi Udvarnak az a' szála, a' melly *Herkules* szalájának nevezetik. Itt trónusos kárpit alatt ülve fogadták el Császárné ő Felsege, ő Kir. Felsegek, 's a'

Királyi Princezek és Princznék a' jelenlétüknek szerentséltető tisztelet-sételeiket. —

Mind ezeket *Monachium* Városának estvéli fényes megvilágosittatása rekesztette-bé, a' melynek igen szép díszet adtak némelly általlátszó igen szép deák és német mondások, 's emblémák, képzeleti figurák. A' tanátszázan a' Felseges házásoknak névbetűik 's egy áldozó oltar felett ezek a' szavak látszottak: *Hoher tugend schöner Lohn*. A' Tudományok Akademiájának személdök oldala egy *portalét* mutatott ilyen irással: *Nos sequimur votis Citharis et Apolline voto*. Különbkütömszépségü 's az igezesig gyönyörködtető tűzben lenni látszottak sok Fő uraságok' palotáiknak személdök oldalai, mellyeknek környülállásos elhordására nintsen elegendő helyünk ezen árkusotkán. Tsak azt az egy piatzt emlíjük tehát még, mellyet a' világosításoknak meg szemlélésére hosszú sorban fedéletlen hirtökben az utzákon le 's fel járó Felsegek és hozzátartozóik is különösen megszemlélték 's ott megállapodván jó ideig néztek. E' volt a' *Max. Josef* piatza, melynek közepén a' *Hymen* temploma felett a' Szivárvány a' maga hét színeivel, mint a' bekeség 's boldogság symboluma, felségesen díszkedett, a' *Duna* és *Isar* vizeik 's az *Austria* Sasa és *Bavaria* Oroszlánya által ekesítettvén, mellyek felett egy *Genius* az *I. Ferentz* és *Karolina* neveket az égre-fel-felé vitte. Alatt ezen íások olvastattak: —

Egy oldalon.

Ueber Wittelsbach und Habsburg breite
die Hande
Ewig Vater durch Sie heilend die Wunden
der Welt.

A' más oldalon.

Stets noch waltet ein stilles Geschick das
Heil'ge verkündend
Tritt es hervor und erhebt Würd'ges auf
Throne der Welt.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B. é. t. s.

Bavariai Királyi General-Lajtnánt 's General-Adjutáns. Gróf *Wartenberg* a' múlt pénteken délutáni 5. órakor ideérkezett a' *Monachiumban*. Október' 29-dikén, estvél 7. órakor véghez ment Házassági pompás foglalatosságot illető tudósítással, melly szerint *Károlyina Augusta* Királyi Hertzegasszony 's Austriai Császári Királyi Felségével, kinek képét az 's Királyi Hertzegasszonysága, testvére a' Bavariai Koronaörökös Princz 's Királyi Hertzegsége viselte, *Procuratio* által össze adattatott.

Ő Cs. Kir. Felsége Gróf *Wartenberg* urat a' maga ideérkezésének 's azonnal történi audientiára való bocsátatásának alkalmatosságával, az Austriai Császári *Leopold* Rendnek nagy keresztével méltóztatott a' maga tulajdon kezeiből megajándékozni.

Egy tisztviselő olyan ajánlást tett *Béts* városának Kapitanyságának, hogy a' folyó Novemker' 4-dikén, mint hazánk' jövődőléli édes anyjának az új Császárnénak, *Bavariai Karolina* K. Hertzegasszonynak örvendés nevé napján születendő Bétsi leánykák közül annak a' kit legszegényebbnék 's legméltóbbnak itél, a' ki *Karolina Augusta* nevet veszen a' kereszttségben, emlékeztetnek okáért 50 *Bétsi Bétsü* forintot fog mint ajándékot születének kezekbe letenni, 's ha. éleiben marad a' gyermek, rola ennekutána is ezen napon minden esztendőben jólévéleg meg fog emlékezni.

N. Posony Vármegyei Assessor *Skaritz* Gábor úr *Bétsben* a' múlt Szept. 30-dik napján örökösöknek hátrahagyása nélkül halván meg; egyebek között a' *Posonyi Evangeliáa Oskolának* is testált 10.000 V. Cz. Forintokat; oly határozással, hogy ezen summának esztendőként való interesse az öt utolsó *Clas* isok' állapotjának megjobbítására fordíttassék. Ugyan ő hagyott

még a' *Schemnitz* Evang. templomnak 3000; 's a' *Bétsinek* is 2000 forintokat. Ezeknek 's még több hagyományoknak felés vagyónából való kivéttetések után, a' még fennmaradandót a' *Posonyi Evang. Alumneumbeli* szegény tanulóknak tartatásokra rendelte.

Az *Alsó Austriai Cs. K. Fő Kormány* széktől ilyen *Circular* e jött ki —

A' *Conventziós pénzben* öt percentes, önként való költsönnek kinyittatásáról: —

Ő Cs. K. Felségének Október' 30-dikán költ Dekretoma szerint az ugyan azon hónap' 29-dikén költ Felséges Pátensre nézve, a' *Conventziós pénzben* öt percentes, önként való költsönnek kinyittatása eránt, és hogy azon tekintetben miket kellessen megtartani, a' következők tételnek közönségessé: —

§. 1. Az ezen költsönözésbe való bétételek történeke; itt *Bétsben* a' Cs. K. közönséges Státus' adósságoknak kassájánál; a' Tartományokban pedig; *Eudán, Prágában, Brünben, Troppauban, Graetzben, Lintzenben, Lembergben,* és (*Erdélyben*) *Szebenben,* a' Cs. K. Kamara' Fizető hivatalainál.

§. 2. *Bé lehet tenni:* —

- a) Egy, eredetszerént 6 percentes 100 forintos *Obligatziót*, kész pénzben 80 —
- b) Egy, eredetszerént 5 percentes *Obligatziót*, kész pénzben 100. —
- c) Egy, eredetszerént 4 $\frac{1}{2}$ percentes *Obligatziót*, kész pénzben 110.
- d) Egy, eredetszerént 4 percentes *Obligatziót*, kész pénzben 120. —
- e) Egy, eredetszerént 3 $\frac{1}{2}$ percentes *Obligatziót*, kész pénzben 130. —
- f) Egy, eredetszerént 3 percentes *Obligatziót*, kész pénzben 140, *Bétsi Bétsü* forintokkal.

§. 3. Az olyan *Obligatziókat* is lehet ezen költsönözésbe adni, mellyeknek névbelsek 100 forintra nem telik, vagy pe-

dig a' mellyeket 100-zal nem lehet (tört számbak fennmaradása nélkül) felosztani: hanem, az első esetben ki kell őket papiros-pénzben 100 forintra pótolni, a' másodikban pedig vagy annyira kipótolni, hogy 100-zal elosztani lehessen, vagy pedig a' fennmaradandó, 100-nál kisebb vagy tört számot, el kell venni a' summából.

§. 4. Bévétetteknek a' költsönbe a' Banko- Obligatióknak, Udvari Cameralis Obligatióknak, a' Rendek' s' Város' Aerialis Obligatióinak minden nemeik, és végre az idegen országi Váltó Házak eszközzése által felvettett adósságok, ha most még nem Conventziós interes fizettetik érettek, vagy az azokért való interesfizetés azóta különös rendelkezések által meg nem szüntődött, vagy annakidejében felbe nem szakasztatott. Melly tekintetben azonban a' következőket kell megjegyezni: —

a) *Lekötött (Vinculata)* Obligatiók, az az olyanok, mellyek letartoztatva vagy bétítatva vagynak, vagy akármi egyéb tekintetből előjegységbe vétettettek, csak úgy vétettethetnek el, ha az a' tiszti kar, melly a' letartoztatást, bétítatást, vagy előfeljegyztetést rendelte, azt feloldozza.

b) Ha olyan Obligatiók vitetnek a' bétételre, a' mellyek templomok', klastromok', fundációk, közönséges intézetek, s' egyéb társaságok' neveikre szollanak, ezekre nézve azokat a' határozásokat kell megtartani, mellyek az e' fele Obligatióknak más névre való irattatásokkor különben megtartatni szoktak.

c) Ha Coupons- czédulákkal bíró közönséges adósságlevelek adattatnak bé, a' hazzájóktartozó olyan interes-Coupons (útitító) czédulákat is bé kell vellek egygyütt adni, mellyeknek még nem mult el a' megfizetésre való idejek.

d) Ha olyan eset fordul elő, hogy az ilyen Obligatióhoz tartozó Couponsok (interes czédulák) vagy éppen nem vagy pedig csak részint adattathatnak által, ezu eset-

ben a' hátrálévó summát kész pénzsel kell befizetni.

§. 5. Minden régi 100 forintos Obligatióért, mellyek a' 2-dik §-nak határozásai szerént beadattatnak, új Statusadosságról szolló, *Conventziós* pénzben 100 forint-ról szolló adósságlevelé adattatik ki. Ezen új Statusadósságlevelek a' beadónak nevére szollanak, és 10,000; 5000; 1000; 500; és 100 forintosok lesznek. Minden költsönadónak szabadságában fog állani ezek közül olyan nagyságukat választani, mint néki fog tetteteni. Ezen új Statusadósságokról szolló kötelező levelek *formulareja*, hátrább ide van tételve.

§. 6. Ezen bétett tőkepénzeknek interestesiket, mellyek Conventziós pénzben 5 percentel fizettetnek interesreütasító stempeletlen czédulákért, vagy úgynevezett *Couponsokért*, fél esztendőnként való *rátákbán* (részekben) kell a' Cs. K. közönséges Statusadósságok' kassájánál kivenni. Ha azonközben ezen Obligatióknak némely birtokosaik kivanni fogják, hogy ezen interesteseket az 1-ső §-ban megneveztetett Cameralis Fizető Hivataloknál vehessék ki, ezen esetre nézve olyan intézetek tétettek, hogy az eltelt idejű *Couponsok*, minekutána *liquidáltatnak*, ezen kassáknál is kifizettessenek.

§. 7. Az új Statusobligatiók mellé 12 esztendőkre szolló interes *Couponsok* lesznek tétettelve. Ezen időnek eltelése után ismét új *interes Couponsárkusok* fognak kiadattatni.

§. 8. *Bétsben* a' Cs. K. Statusadósságok' kassája November' 11-dik napjától fogva veszi el a' bététetendő summákat.

§. 9. Minden költsönadó kap azon kassánál, a' hova bétészen azonnal egy hivatalos megeméző levelet, melyen a' bétett Obligatióknak *specifikatiója*, a' Bétsi Béts szerént való pénzben befizetett summa, az egész bétett capitalisról szolló új Obligatióknak napja, lesznek feljegyeztetve, azon

időnek meghatározásával egyetemben, midőn az új Obligatziók kivételtethetnek.

§. 10. Az a' kassa, melly a' bétett sumnát bevette, fogja kiadni, a' megeméző levélnek visszaadattatásakor, az új Adósságleveleket is az azokhoz tartozó Couponsokkal egygyütt.

§. 11. Az új tőkepénzeknek interese a' bétételnek napjától fogva fizettetik. Azok az interese, mellyek a' bétételendő régi Obligatziókért még meg nem fizettek, az új Adósságleveleknek kiadattatásakor, megnyugtató írás mellett, melynek a' visszaadandó megemézőlevél' hátán kell tállatni, megfizettetnek.

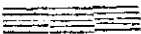
Költ Bétsben, Oktob. 30-dikán, 1816-ban.

Báró Hochkircheni Reichman
Augustin.

Gróf Hoyos Ernest, Alsó Austriai
Kormányzékai Tapátos.

F o r m u l a r e.

(Ennek első levelén a' múlt Oktober' 29-dikén kijött Patensnek foglalatlja tállatlik kinyomtatva).

N^{ro.}

~~~~~  
\* f. C. M.  
~~~~~

Schuldverschreibung.

Ueber — — — * Gulden in Conventionsmünze, welche die k. k. Universal-Staatsschuldencasse, in Folge der nach den Bestimmungen des beigedruckten allerhöchsten Patentés geföchlenen Anlage mit fünf vom Hundert in Conventionsmünze, an den Ueberbringer der zu dieser Obligation gehörigen Interessen-Coupons halbjährig verzinsen wird.

Wien am

N. N.

N. N.

Vorstehende Schuldverschreibung ist in dem Credit- und Liquidationsbuche der k. k. Universal-Staatsschuldencasse gehörig eingetragen.

Wien am

(Hmés-
Siegel.)

Für die k. k. Universal-
Staatsschuldencasse.

N. N.

N. N.

Megjegyzés. A' pénzsumma, az (*) tsillag jegynél számokkal; a' (**) tsillagnál betűkkel fejeztetik-ki.

Ferdinandus Királyi Fő Hertzegnek, mint Magyar Országi Fő Commandirozónak minap! úzásáról méltó (így szollanak hazai tudósításaink) ezeket megjegyezni: Szeged Szabad Királyi városába Oct. 6-dikán érkezett. Mind a' Polgárság mind a' Katonaság fényes készüllettel fogadta, 's épen dél tájban késérte be a' városba. Ő hivatalja szeréat minden Katona Intézeteket szemesen megvisgált, 's ebédjét végezvén este 6 $\frac{1}{2}$ órakor ágyú durrogások között a' temérdek nép késérvén, iudult ki Vásárhelyre. Innen más nap Toth-Komlóra érkezett, a' hol Traun Obrist Lt. a' Mező-Hegyesi Ménes Directora fogadta. Ez a' Fő Hertzeg kotsijába 6 ritka szépségű szürke lovakat fogatván maga kis kotsin előtte ment. Útközben különös öt Ménes-osztályokat mutatott meg a' Fő Hertzegnek, ugymint 150 harmadfű kanczákat, és a' Török, 2 Spanyol, Nápolyi anya kanczákat tsikaikkal. Beérkezvén Mező-Hegyesre, ott 3 Királyi Hget Ns. Csanád és Arad Vármegyéknek Deputatusai köszöntötték, azután a' Ménes igazgatáshoz tartozó és más idegen Katona Tisztek. Még ebéd előtt megszemlélte a' Hertzeg az Intézetben szolgáló Katonáságot, és a' Ménlovak istállóját. Ebéd után pedig a' fogó akolba menvén, előtte négy fiatal ménes osztályai bajtattak el, ugymint 190 darab 1 esztendős; 200 két esztendős kaucaza tsikók; ismét 200 mén tsikók. Ez egészen estig tartott. Akkor a' négy esztendős Mén-lovak istállóin keresztül a' téli Lóiskolába ment, melly egészen ki volt világosítva, 's a' fő oldalon 3 Királyi Hertzegségének tiszteletére általvilágító kép látszott. It egymás után: a' tsinosan felöltözködött Huszárok a' legnemesebb bágó Ménlovakon jöttek be. Ezek között több Török, Arábiai, Spanyol és Nápolyi Ménlovak. De kiváltképpen a' török Fajoum nevezetű, mellyen Napoleon az Orosz Ország táborozásában több útközetekben lo-

vagolt. Ezek között voltak a' Fő Hertzeg által szerzett Arabiak is. A' mutatás este 9 óráig tartott. Másnap Ő Hge meg látogatta az emberek és a' lovak ispitályait. Végre Petskánál 180 egy esztendő Ménétsikókból, 's más vad lovakból álló Ménést nézegetett meg. Mindent olly szép 's olly jó rendben talált, hogy tellyes örömet nyilatkoztatta ki ezen Intézet eránt, mellyben Hazánk méltán büszkélkedhetik.

Bétsben minden théatromokon nagy örvendezéssel eléneklették tegnap, mint mostani Császárnék' Ő Felségének ditsósságos neve' napján, a' népnék, Ő Császári Királyi Felségeért való kedves éneket, a' Császárnék' Ő Felségét illető néhány új versekkel 's strophákkal egyetemben.

A n e c d o t a.

Johnson William, kire Amerikában az indiai dolgokra való ügyelés bízott vala, kevés idővel a' maga oda való megérkezése után, néhány drága ruhákat kapott Európából, a' mellyeknek kirakattatásakor jelen volt a' Mohawk nevű őt vad nemzeteknek Fő vezére, Henrik is. Ez, azon fényes öltözeteket lámúlva tsudálta ugyan, de hogy azokból vagy egyet szeretne, azt éppen nem mutatta magán. Néhány napok múlva azután beszélte, hogy azt álmodta, hogy egyet azoo ruhák közül ajándékba kapott légyen. A' nevezett Anglus eszébe vevé, hogy amaz mire tzeoz, ajándékozott neki egyet. — Egy idő múlva eleiben azt mondá Johnson a' Henriknek, hogy ő azt álmodta, hogy Henrik 5000 hold földet ajándékba adott légyen neki, melly álmát meg is valóságosította a' Henrik, ezt mondván neki: „De már most vége legyen, ugye önd, az álmodozásnak; mert látom, hogy a' te álmaid igen drágák reámlennezve.“

R i t k a s á g.

Az Impregnable nevű Anglus linea hajóban, melly az Algiriai ágyuknak leginkább kitétetve lévén legtöbb kárt is vallott, egy 44 fontos ágyuyolyobis akadván-meg, ezt ezen hajón örök emlékezetnek okáért megtartják, ilyen emlékeztető irással: — „Ezt a' golyobist az Algieri Dey, mint a' rabszolgaságnak egy prókatorát küldötteki Ő Nagy Britanniai Felségének Impregnable nevű hajójára, 1816-ban Augustus 27-dik napján.“

J e l e n t é s.

A' Magyar Német és Deák Lexiconnak elkészült két első Darabját úgymint: a' Német-Magyar-Deák Részt és a' Magyar-Német-Deák Részt meg lehet már szerezni Pesten az odavaló Könyváros Uraknál. A' Könyv Tzímje ez. Három Nyelvből készült *Orskolai Lexicon* vagy is Szókönyv, mellyet a' Magyar Ifjúság számára most harmadszor Deák Nyelvel megbővitve kiadott Márton József, a' Bétsi Ts. K. Univerzitasban a' Magyar Nyelvnek és Literaturának Professora. 1816. — Ennek a' két Résznek és két Darabnak az ára együtt tíz forint.

N u n c i u m.

Opus, sub titulo: *Constitutio rei urbanae Regni Hungariae etc. a revisione excelsorum dicasteriorum suae Majestati sacratissimae substratum, et ad typum clementer admissum, velut fructum longioris officiosae experientiae publicae luci tradere constitui.* Operis huius tres partes sunt, in quarum I. de fundis, II. de colonis, III. de urbanae instituto agitur; quarum singula in sua capita, haec in sectiones, haec in articulos, hi denique in paragraphos subdividuntur. Brevis materiarum conspectus eo reddit. Pars I. de constitutivo tam intra-

quam extravillano; terris arabilibus, et pratis, seu falcastris; de pascuo, de fundis extirpatis, remaneantibus, desertis, curialibus, in hypothecatis, inscriptis, emptis, metalli controversiae aut compromisso obnoxiiis, de ceteris cunctis fundorum speciebus etc. Pars II. de coronis, jobbationatu, iudicibus, scultetis etc. de participatione iurium dominalium colonis urbanialiter concessa, de ollis crematoriis, de beneficiis colonorum, de nona, jure montano, decima, censibus, ceterisque praestationibus et datis, robotis item, et venatione urbaniali etc. Pars III. de urbanis, eorundem differentia, de basi et systemate ejectionis constitutivi sessionalis, atque praestationum, servitutumque urbanialium, de conscriptione, classificatione, dimensione geometrica etc. de urbanialibus investigationibus — instructionibus, instrumentis, contractibus — et processibus urbanialibus, de dato et terminis b. resolutionum regiarum super regulatione urbaniali quoad jurisdictiones singillative emanatarum etc.

Ex hoc brevibus attactu conspectu videre est et vastitatem et necessitatem operis urbanialis; idque dicere sufficiat, opus, quod basim correlationum inter dominos terrestres, et subditos urbaniales rite determinat, quodve hucusque nemo in sua integritate juris publici fecerat, merito, et utilitate sua, velut primum in suo genere, communem reportaturum approbationem.

Editionem proinde operis hujus urbanialis in nitida carta, octavo maiori, et novo caractere jam suscipiens, cunctos, quibus ea cordi esse potest, ad subscriptionem in via praenumerationis perhumaniter invitandos esse duxi eo addito, pretium unius exemplaris, quod tribus partibus constat, praenumerationale cum duodecim fl. V. V. penes cunctos in monarchia, praesertim in regno Hungariae dd. bibliopolas eatenus hisce condecenter requisitos, aut in locis, ubi horum defectus est, modo et occasione pro locorum adjunctis quam maxime opportuna — Viennae autem, apud me, usque finem febr. 1817 velut cessantis ubique locorum praenumerationis terminum, deponi posse, submissis quoque per dictos dd. bibliopolas Viennam tempeste pecuniis, designato etiam in subsidium et comissionem eatenus Bibliopolo d. Geistinger am Kohlmarkt, opus, una cum perfecto indice, cujus impressio mense Martio 1817 terminabitur, circa 42 — 46 phylarum, in signum authenticae originalis praevia impressione meorum insignium provisum, respectivis dd. praenumerantibus per concurrentes dd. bibliopolas, pro data aut accepta invitatione consignabitur. Evoluta praenumerationis termino pretium unius exemplaris erit altius.

Viennae die 21. 8bris 1816.

Carolus Pauly,

ad excelsam Cancellariam r. h. a.
Concipista aulicus.

Habitat in Mülkerhof Nro. 111.

Nov. 2-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzédulában 318 1/2 forintot,
— egy Császári aranyért 14 fl. 58 kr. — egy Hollandus Aranyért — fl. — kr.
Nov. 4-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzédulában 323 2/3 forintot,
— egy Császári aranyért 15 fl. 13 kr. — Egy Hollandus aranyért 15 fl. 23 kr.